

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету фінансів та обліку

Андрій КІЗІМА
« 30 » 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ
« 30 » 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор навчально-наукового інституту новітніх освітніх технологій
Святослав ПИТЕЛЬ
« 30 » 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

“Консультування з питань соціального забезпечення”

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 23 “Соціальна робота”

Спеціальність – 232 “Соціальне забезпечення”

Освітньо-професійна програма – “Соціальне забезпечення”

Кафедра фінансових технологій та банківського бізнесу

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Іспит, семестр
Денна	1	1	32	14	5	6	93	150	1
Заочна	1	1	8	4	-	-	138	150	2

Тернопіль – 2024

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістра галузі знань 23 Соціальна робота спеціальності 232 Соціальне забезпечення, затвердженої на засіданні Вченої Ради Західноукраїнського національного університету, протокол № 11 від 26.06.2024 р.

Робочу програму склав д-р екон. наук, доцент кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу Микола СТЕЦЬКО

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу, протокол № 1 від 27.08.2024 р.

Завідувач кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу,
д-р екон. наук, професор

Ольга КНЕЙСЛЕР

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 232 «Соціальне забезпечення», протокол № 1 від 30.08.2024 р.

Голова групи забезпечення спеціальності,
канд. екон. наук, доцент

Галина КУЛИНА

Гарант ОПП
канд. екон. наук, доцент

Галина КУЛИНА

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “КОНСУЛЬТУВАННЯ З ПИТАНЬ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ”

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ “КОНСУЛЬТУВАННЯ З ПИТАНЬ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ”

Дисципліна – „Консультавання з питань соціального забезпечення”	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS: 5	Галузь знань – 23 Соціальна робота	Статус дисципліни – нормативна Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – 232 Соціальне забезпечення	Рік підготовки: <i>денна форма – 1;</i> <i>заочна форма – 1</i> Семестр: <i>Денна форма – 1;</i> <i>заочна форма – 1, 2</i>
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма – Соціальне забезпечення	Лекції: <i>денна форма – 32 год.;</i> <i>заочна форма – 8 год.</i> Практичні заняття: <i>денна форма – 14 год.;</i> <i>заочна форма – 4 год.</i>
Загальна кількість годин: <i>денна форма – 150 год.;</i> <i>заочна форма – 150 год.</i>	Ступінь вищої освіти – магістр	Самостійна робота: <i>денна форма – 93 год</i> <i>заочна форма – 138 год.</i> Тренінг: <i>денна форма – 6 год.;</i> Індивідуальна робота: <i>денна форма – 5 год.</i>
Тижневих годин: <i>денна – 10 год.,</i> з них аудиторних – 3 год.		Вид підсумкового контролю: іспит

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «КОНСУЛЬТУВАННЯ З ПИТАНЬ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Дисципліна «Консультавання з питань соціального забезпечення» спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо консультування з питань соціального забезпечення, які застосовуються у діяльності соціальних установ та організацій соціальної сфери, їх сутнісного змісту та засад розробки, набуття практичних навичок використання технологій консультування з питань соціального забезпечення.

«Консультавання з питань соціального забезпечення» є професійно-орієнтованим курсом в системі підготовки фахівців соціальної сфери. Метою вивчення даної дисципліни є те, що студенти в кінцевому рахунку повинні володіти наступними знаннями щодо: основних понять та термінів курсу; видів й форм консультування; етапів соціального консультування та взаємозв'язку процедур й технік відповідно етапу консультативного процесу; особливостей соціального консультування. Вони також повинні набути практичні навички із питань надання консультативної допомоги різним категоріям громадян.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

У результаті вивчення дисципліни «Консультавання з питань соціального забезпечення» студент повинні:

- розуміти сутність, види, форми та основні принципи надання консультаційних соціальних послуг, а також передумови їх отримання;
- знати відповідну термінологію, вміти пояснювати базові технології надання соціальних послуг з питань консультування;
- вміти аналізувати взаємозв'язки між рівнем розвитку сфери надання відповідних послуг та соціально-економічними трансформаціями в суспільстві;
- вміти пояснювати сутність та розуміти етапи процесу консультування;
- проводити аналіз процесу надання послуг з питань соціального забезпечення за допомогою сучасних технологій;
- виявляти особливості проведення консультативної бесіди та відображати професійні навички консультанта;
- вміти використовувати інструментарій державної політики в процесі консультування з питань соціального забезпечення;
- володіти знаннями щодо Державного стандарту соціальної послуги консультування;
- вміти проводити розрахунок вартості послуги консультування з питань соціального забезпечення.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

ЗК6. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК7. Навички міжособистісної взаємодії.

СК2. Здатність планувати та здійснювати соціальні дослідження з метою виявлення й аналізу соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

СК4. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини та сталого розвитку суспільства.

СК11. Вміння інформувати населення щодо форм, методів та засобів надання соціальної допомоги, пенсійного забезпечення та страхування.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Засвоєння знань за програмою вступного фахового випробування по спеціальності (додаткового вступного фахового випробування по спеціальності).

2.5. Результати навчання:

ПР3. Володіння методами комунікації у застосуванні різних форм взаємодії та спільної діяльності;

ПР5. Проектувати теоретичну модель роботи з об'єктами соціального забезпечення в рамках соціальних служб, організацій, установ;

ПР9. Організовувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної допомоги;

ПР10. Пояснювати та надавати обґрунтовані відповіді населенню щодо форм, методів та засобів надання соціальної допомоги, пенсійного забезпечення та страхування.

3. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ “КОНСУЛЬТУВАННЯ З ПИТАНЬ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ”

Змістовий модуль 1: ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ.

ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ КОНСУЛЬТУВАННЯ ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ.

Основи та необхідність консультування. Історії розвитку процесу консультативної допомоги. Соціальна адаптація осіб які перебувають в СКО. Особливості консультативної потреби різних категорій осіб. Сутність професійного консультування. Ефективність соціальної взаємодії з клієнтом в процесі консультування.

ТЕМА 2. ЗМІСТ ТА ЗАВДАННЯ СОЦІАЛЬНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ.

Мета та завдання соціального консультування. Принципи та сутність консультативного процесу. Особливості та специфіка консультування у соціальній роботі.

ТЕМА 3. ФОРМИ ТА ЕТАПИ КОНСУЛЬТАТИВНОЇ ДОПОМОГИ.

Основні типи соціального консультування. Модель консультативної роботи. Етапи соціального консультування. Поняття процедури соціального консультування.

ТЕМА 4. КАТЕГОРІЙ НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ МАЮТЬ ПРАВО НА ОТРИМАННЯ ПОСЛУГИ З ПИТАНЬ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

Отримувачі та чинники, які дають право на отримання соціальної послуги консультування. Консультування в структурі соціальних послуг та його сутність. Суб'єкти надання послуг консультування та їх вартість.

Змістовий модуль 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ КОНСУЛЬТУВАННЯ З ПИТАНЬ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ТЕМА 5. ОСНОВНІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ.

Процедури та прийоми на початку консультативного процесу. Етапи та відповідні технології консультування. Визначення та особливості соціально-психологічного консультування. Зміст та завдання соціально-психологічного консультування.

ТЕМА 6. СОЦІАЛЬНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ СІМ'Ї ТА В ОСВІТІ.

Сутність, методи та форми консультування сім'ї. Консультування проблемних сімей. Особливості консультування в закладах освіти. Основна мета консультування в закладах освіти.

ТЕМА 7. КОНСУЛЬТУВАННЯ В СИСТЕМІ ЦСССДМ ТА ЦІЛЮВИХ ГРУП.

Види та форми консультування в системі ЦСССДМ (Центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді). Етапи консультування в системі ЦСССДМ. Особливості та принципи консультування цільових груп в процесі соціальної роботи. Етапи організації соціальної консультативної роботи.

ТЕМА 8. ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ СОЦІАЛЬНОЇ ПОСЛУГИ КОНСУЛЬТУВАННЯ.

Загальні положення Державного стандарту соціальної послуги консультування. Загальні підходи щодо організації надання соціальної послуги. Визначення індивідуальних потреб отримувача та складання індивідуального плану надання соціальної послуги. Укладання договору про надання соціальної послуги. Принципи надання соціальної послуги згідно Державного стандарту. Основні заходи щодо реалізації соціальної послуги консультування. Механізми оцінки дотримання стандарту соціальної послуги відповідно Державного стандарту.

ТЕМА 9. РОЗРАХУНОК ВАРТОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ПОСЛУГИ КОНСУЛЬТУВАННЯ.

Потреби у соціальних послугах та можливості бюджету. Врахування державних соціальних стандартів у розрахунку вартості соціальних послуг. Алгоритм розрахунку вартості соціальної послуги консультування.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ
дисципліни “Консультування з питань соціального забезпечення”

денна форма навчання

Тема	Кількість годин					
	Лекції	Практ. заняття	Інд. робота	Тренінг	Самост. робота	Контр. заходи
Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ						
Тема 1. ПОНЯТТЯ КОНСУЛЬТУВАННЯ ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ	4	2	2	3	10	Поточне опитування
Тема 2. ЗМІСТ ТА ЗАВДАННЯ СОЦІАЛЬНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ	4				10	
Тема 3. ФОРМИ ТА ЕТАПИ КОНСУЛЬТАТИВНОЇ ДОПОМОГИ	4	2			10	
Тема 4. КАТЕГОРІЙ НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ МАЮТЬ ПРАВО НА ОТРИМАННЯ ПОСЛУГИ З ПИТАНЬ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	4				11	
Змістовий модуль 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ КОНСУЛЬТУВАННЯ З ПИТАНЬ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ						
Тема 5. ОСНОВНІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ	4	2	3	3	11	Поточне опитування
Тема 6. СОЦІАЛЬНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ СІМ'Ї ТА В ОСВІТІ	2	2			10	
Тема 7. КОНСУЛЬТУВАННЯ В СИСТЕМІ ЦСССДМ ТА ЦІЛЬОВИХ ГРУП	2	2			10	
Тема 8. ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ СОЦІАЛЬНОЇ ПОСЛУГИ КОНСУЛЬТУВАННЯ	4	2			10	
Тема 9. РОЗРАХУНОК ВАРТОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ПОСЛУГИ КОНСУЛЬТУВАННЯ	4	2			11	
Разом	32	14	5	6	93	-

заочна форма навчання			
Тема	Кількість годин		
	Лекції	Практ. заняття	Самост. робота
Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ			
Тема 1. ПОНЯТТЯ КОНСУЛЬТУВАННЯ ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ	2	2-	16
Тема 2. ЗМІСТ ТА ЗАВДАННЯ СОЦІАЛЬНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ			15
Тема 3. ФОРМИ ТА ЕТАПИ КОНСУЛЬТАТИВНОЇ ДОПОМОГИ			16
Тема 4. КАТЕГОРІЙ НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ МАЮТЬ ПРАВО НА ОТРИМАННЯ ПОСЛУГИ З ПИТАНЬ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ			15
Змістовий модуль 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ КОНСУЛЬТУВАННЯ У СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГАХ			
Тема 5. ОСНОВНІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ	2	2	16
Тема 6. СОЦІАЛЬНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ СІМ'Ї ТА В ОСВІТІ			16
Тема 7. КОНСУЛЬТУВАННЯ В СИСТЕМІ ЦСССДМ ТА ЦІЛЬОВИХ ГРУП			16
Тема 8. ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ СОЦІАЛЬНОЇ ПОСЛУГИ КОНСУЛЬТУВАННЯ	4		16
Тема 9. РОЗРАХУНОК ВАРТОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ПОСЛУГИ КОНСУЛЬТУВАННЯ			16
Разом	8	4	142

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

Практичне заняття 1

ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ КОНСУЛЬТУВАННЯ ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ

Мета полягає у розумінні теоретичні основи соціального консультування

Питання для обговорення:

- 1.1. Основи та необхідність консультування.
- 1.2. Історії розвитку процесу консультативної допомоги.
- 1.3. Соціальна адаптація осіб які перебувають в СКО.
- 1.4. Особливості консультативної потреби різних категорій осіб.
- 1.5. Сутність професійного консультування.
- 1.6. Ефективність соціальної взаємодії з клієнтом в процесі консультування.

ТЕМА 2. ЗМІСТ ТА ЗАВДАННЯ СОЦІАЛЬНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ.

Мета полягає в розумінні змісту та завдань соціального консультування.

Питання для обговорення:

- 2.1. Мета та завдання соціального консультування.
- 2.2. Принципи та сутність консультативного процесу.
- 2.3. Особливості та специфіка консультування у соціальній роботі.

Практичне заняття 2

ТЕМА 3. ФОРМИ ТА ЕТАПИ КОНСУЛЬТАТИВНОЇ ДОПОМОГИ.

Мета полягає в розумінні форм та знанні етапів консультативної допомоги.

Питання для обговорення:

- 3.1. Основні типи соціального консультування.
- 3.2. Модель консультативної роботи.
- 3.3. Етапи соціального консультування.
- 3.4. Поняття процедури соціального консультування.

ТЕМА 4. КАТЕГОРІЙ НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ МАЮТЬ ПРАВО НА ОТРИМАННЯ ПОСЛУГИ З ПИТАНЬ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

Мета полягає в мінні визначення категорій населення, які мають право на отримання послуги з питань соціального забезпечення.

Питання для обговорення:

- 4.1. Отримувачі та чинники, які дають право на отримання соціальної послуги консультування.
- 4.2. Консультування в структурі соціальних послуг та його сутність.
- 4.3. Суб'єкти надання послуг консультування та їх вартість.

Практичне заняття 3

ТЕМА 5. ОСНОВНІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ.

Мета полягає у розумінні основних механізмів забезпечення соціального консультування.

Питання для обговорення:

- 5.1. Процедури та прийоми на початку консультативного процесу.
- 5.2. Етапи та відповідні технології консультування.
- 5.3. Визначення та особливості соціально-психологічного консультування.
- 5.4. Зміст та завдання соціально-психологічного консультування.

Практичне заняття 4

ТЕМА 6. СОЦІАЛЬНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ СІМ'Ї ТА В ОСВІТІ.

Мета полягає в розумінні практики процесу соціального консультування сім'ї та в освіті.

Питання для обговорення:

- 6.1. Сутність, методи та форми консультування сім'ї.
- 6.2. Консультування проблемних сімей.
- 6.3. Особливості консультування в закладах освіти.
- 6.4. Основна мета консультування в закладах освіти.

Практичне заняття 5

ТЕМА 7. КОНСУЛЬТУВАННЯ В СИСТЕМІ ЦСССДМ ТА ЦІЛЬОВИХ ГРУП.

Мета полягає в аналізі особливостей консультування в системі ЦСССДМ та цільових груп.

Питання для обговорення:

- 7.1. Види та форми консультування в системі ЦСССДМ (Центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді).
- 7.2. Етапи консультування в системі ЦСССДМ.

7.3. Особливості та принципи консультування цільових груп в процесі соціальної роботи.

7.4. Етапи організації соціальної консультативної роботи.

Практичне заняття 6

ТЕМА 8. ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ СОЦІАЛЬНОЇ ПОСЛУГИ КО ПРАКТИЧНА 1 НСУЛЬТУВАННЯ

Мета полягає в розумінні та знанні Державного стандарту соціальної послуги консультування.

Питання для обговорення:

- 8.1. Загальні положення Державного стандарту соціальної послуги консультування.
- 8.2. Загальні підходи щодо організації надання соціальної послуги.
- 8.3. Визначення індивідуальних потреб отримувача та складання індивідуального плану надання соціальної послуги.
- 8.4. Укладання договору про надання соціальної послуги.
- 8.5. Принципи надання соціальної послуги згідно Державного стандарту.
- 8.6. Основні заходи щодо реалізації соціальної послуги консультування.
- 8.7. Механізми оцінки дотримання стандарту соціальної послуги відповідно Державного стандарту.

Практичне заняття 7

ТЕМА 9. РОЗРАХУНОК ВАРТОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ПОСЛУГИ КОНСУЛЬТУВАННЯ.

Мета полягає в умінні здійснення розрахунку вартості соціальної послуги консультування.

Питання для обговорення:

- 9.1. Потреби у соціальних послугах та можливості бюджету.
- 9.2. Врахування державних соціальних стандартів у розрахунку вартості соціальних послуг.
- 9.3. Алгоритм розрахунку вартості соціальної послуги консультування.

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

Практичне заняття 1

ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ КОНСУЛЬТУВАННЯ ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ

Мета полягає у розумінні теоретичні основи соціального консультування

Питання для обговорення:

- 1.7. Основи та необхідність консультування.
- 1.8. Історії розвитку процесу консультативної допомоги.
- 1.9. Соціальна адаптація осіб які перебувають в СКО.
- 1.10. Особливості консультативної потреби різних категорій осіб.
- 1.11. Сутність професійного консультування.
- 1.12. Ефективність соціальної взаємодії з клієнтом в процесі консультування.

ТЕМА 2. ЗМІСТ ТА ЗАВДАННЯ СОЦІАЛЬНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ.

Мета полягає в розумінні змісту та завдань соціального консультування.

Питання для обговорення:

- 2.4. Мета та завдання соціального консультування.
- 2.5. Принципи та сутність консультативного процесу.
- 2.6. Особливості та специфіка консультування у соціальній роботі.

ТЕМА 3. ФОРМИ ТА ЕТАПИ КОНСУЛЬТАТИВНОЇ ДОПОМОГИ.

Мета полягає в розумінні форм та знанні етапів консультативної допомоги.

Питання для обговорення:

- 3.1. Основні типи соціального консультування.

- 3.2. Модель консультативної роботи.
- 3.3. Етапи соціального консультування.
- 3.4. Поняття процедури соціального консультування.

ТЕМА 4. КАТЕГОРІЙ НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ МАЮТЬ ПРАВО НА ОТРИМАННЯ ПОСЛУГИ З ПИТАНЬ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

Мета полягає в мінні визначення категорій населення, які мають право на отримання послуги з питань соціального забезпечення.

Питання для обговорення:

- 4.1. Отримувачі та чинники, які дають право на отримання соціальної послуги консультування.
- 4.2. Консультування в структурі соціальних послуг та його сутність.
- 4.3. Суб'єкти надання послуг консультування та їх вартість.

Практичне заняття 2

ТЕМА 5. ОСНОВНІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ.

Мета полягає у розумінні основних механізмів забезпечення соціального консультування.

Питання для обговорення:

- 5.1. Процедури та прийоми на початку консультативного процесу.
- 5.2. Етапи та відповідні технології консультування.
- 5.3. Визначення та особливості соціально-психологічного консультування.
- 5.4. Зміст та завдання соціально-психологічного консультування.

ТЕМА 6. СОЦІАЛЬНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ СІМ'Ї ТА В ОСВІТІ.

Мета полягає в розумінні практики процесу соціального консультування сім'ї та в освіті.

Питання для обговорення:

- 6.1. Сутність, методи та форми консультування сім'ї.
- 6.2. Консультування проблемних сімей.
- 6.3. Особливості консультування в закладах освіти.
- 6.4. Основна мета консультування в закладах освіти.

ТЕМА 7. КОНСУЛЬТУВАННЯ В СИСТЕМІ ЦСССДМ ТА ЦІЛЮВИХ ГРУП.

Мета полягає в аналізі особливостей консультування в системі ЦСССДМ та цільових груп.

Питання для обговорення:

- 7.1. Види та форми консультування в системі ЦСССДМ (Центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді).
- 7.2. Етапи консультування в системі ЦСССДМ.
- 7.3. Особливості та принципи консультування цільових груп в процесі соціальної роботи.
- 7.4. Етапи організації соціальної консультативної роботи.

ТЕМА 8. ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ СОЦІАЛЬНОЇ ПОСЛУГИ КОНСУЛЬТУВАННЯ

Мета полягає в розумінні та знанні Державного стандарту соціальної послуги консультування.

Питання для обговорення:

- 8.1. Загальні положення Державного стандарту соціальної послуги консультування.
- 8.2. Загальні підходи щодо організації надання соціальної послуги.
- 8.3. Визначення індивідуальних потреб отримувача та складання індивідуального плану надання соціальної послуги.

- 8.4. Укладання договору про надання соціальної послуги.
- 8.5. Принципи надання соціальної послуги згідно Державного стандарту.
- 8.6. Основні заходи щодо реалізації соціальної послуги консультування.
- 8.7. Механізми оцінки дотримання стандарту соціальної послуги відповідно Державного стандарту.

ТЕМА 9. РОЗРАХУНОК ВАРТОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ПОСЛУГИ КОНСУЛЬТУВАННЯ.

Мета полягає в умінні здійснення розрахунку вартості соціальної послуги консультування.

Питання для обговорення:

- 9.1. Потреби у соціальних послугах та можливості бюджету.
- 9.2. Врахування державних соціальних стандартів у розрахунку вартості соціальних послуг.
- 9.3. Алгоритм розрахунку вартості соціальної послуги консультування.

6. ТРЕНІНГ

Тематика: Консультування у соціальній роботі.

Завдання: Розробити сценарій підходів щодо проведення ефективного консультування з питань соціального забезпечення.

Структура:

1. Ознайомитися із сутністю та особливостями консультування з питань соціального забезпечення.
2. Окреслити варіанти взаємодії консультанта та осіб, які мають потребу в консультаціях з питань соціального забезпечення.
3. Розробити сценарій та продемонструвати процес надання консультацій з питань соціального забезпечення.

Під час тренінгу виникає невимушена, неформальна атмосфера спілкування, яка дає групі багато можливостей для розвитку та пошуку рішень тієї проблеми, заради якої вона зібралася. Зазвичай учасники дуже задоволені тренінговими методами, оскільки вони роблять процес навчання захопливим і легким.

Тренінг з дисципліни “Консультування з питань соціального забезпечення”, має конкретну мету, яка може включати:

- надання інформації та розвиток нових професійних навичок і вмінь у його учасників;
- освоєння нових технологій у професійній діяльності;
- зменшення небажаних проявів, таких як неефективна поведінка чи спілкування;
- зміна ставлення до проблеми;
- переосмислення процесу навчання для виявлення його надихаючого та задовільного аспектів;
- підвищення здатності учасників до позитивного сприйняття себе та свого життя;
- пошук ефективних рішень для існуючих проблем через співпрацю спеціалістів з різних сфер та відомств;
- активізацію громадськості в розв'язанні актуальних питань.

Для студентів особливе значення мають завдання з дисципліни “Консультування з питань соціального забезпечення”, які виконуються самостійно кожним студентом і охоплюють всі основні теми дисципліни. Виконання даних завдань студентами має на меті більш глибоке й повне засвоєння теоретичного матеріалу з основ консультування з питань соціального забезпечення, оволодіння навиками застосування набутих теоретичних знань на практиці в контексті проведення ефективного консультування з питань соціального забезпечення, вміння здійснення розрахунку даної послуги і т. д.

Тренінг є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з дисципліни.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Практичну частину модульної роботи студенти виконують із врахуванням варіанту завдання.

Обґрунтування вартості соціальної послуги здійснюється на основі відповідного державного стандарту. Соціальна послуга консультування, надається відповідно до Державного стандарту соціальної послуги консультування, затвердженого Наказом Міністерства соціальної політики № 678 від 02.07.2015.

Обсяг зазначених послуг визначається, насамперед, кількістю консультацій, а вона вже залежить від чисельності одержувачів послуг та частотою консультування (їхньою кількістю у розрахунку на одного одержувача). Відтак, важливо розуміти, що державний стандарт надання соціальної послуги консультування визначає потенційних одержувачів осіб, сімей, груп осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Отже, розраховуючи вартість запланованої послуги, варто насамперед спланувати чисельність одержувачів (у нашому випадку зі складу осіб, сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах).

Частота соціальної послуги консультування визначається її видом. Так, Державний стандарт передбачає, зокрема, надання:

- короткотермінового консультування – здійснюється упродовж трьох-чотирьох зустрічей, кожна з яких триває близько 60 хвилин;
- середньотривалого консультування – здійснюється протягом 10-15 зустрічей та передбачає психокорекційну роботу з отримувачем соціальної послуги;
- тривалого консультування – здійснюється протягом року та передбачає глибоку психотерапевтичну роботу.

Варто зазначити, що соціальна послуга консультування може надаватися у формі як індивідуального, так і групового консультування. До того ж послуга може надаватися дистанційно.

Маючи вихідні параметри для надання соціальної послуги консультування, можна спланувати її обсяг (див. табл.)

Таблиця 1

Заплановані обсяги соціальної послуги консультування

Вид консультування	Коротко-термінове	Середньо-тривале
Кількість одержувачів послуги	40	80
Кількість консультацій на одного одержувача	4	4
Обсяг індивідуальних консультацій	160	320
Середня чисельність групи	-	8
Кількість груп	-	10
Кількість групових консультацій на одну групу	-	9
Обсяг групових консультацій	-	90

Таблиця 2

Заплановані обсяги соціальної послуги консультування

Вид консультування	Коротко-термінове	Середньо-тривале
Кількість одержувачів послуги	40	80
Кількість консультацій на одного одержувача	4	4
Обсяг індивідуальних консультацій	160	320

Середня чисельність групи	-	8
Кількість груп	-	10
Кількість групових консультацій на одну групу	-	9
Обсяг групових консультацій	-	90

Таблиця 3

Заплановані обсяги соціальної послуги консультування

Вид консультування	Коротко-термінове	Середньо-тривале
Кількість одержувачів послуги	40	80
Кількість консультацій на одного одержувача	4	4
Обсяг індивідуальних консультацій	160	320
Середня чисельність групи	-	8
Кількість груп	-	10
Кількість групових консультацій на одну групу	-	9
Обсяг групових консультацій	-	90

Таблиця 4

Заплановані обсяги соціальної послуги консультування

Вид консультування	Коротко-термінове	Середньо-тривале
Кількість одержувачів послуги	40	80
Кількість консультацій на одного одержувача	4	4
Обсяг індивідуальних консультацій	160	320
Середня чисельність групи	-	8
Кількість груп	-	10
Кількість групових консультацій на одну групу	-	9
Обсяг групових консультацій	-	90

Таблиця 5

Заплановані обсяги соціальної послуги консультування

Вид консультування	Коротко-термінове	Середньо-тривале
Кількість одержувачів послуги	40	80
Кількість консультацій на одного одержувача	4	4
Обсяг індивідуальних консультацій	160	320
Середня чисельність групи	-	8
Кількість груп	-	10
Кількість групових консультацій на одну групу	-	9
Обсяг групових консультацій	-	90

Таблиця 6

Заплановані обсяги соціальної послуги консультування

Вид консультування	Коротко-термінове	Середньо-тривале
Кількість одержувачів послуги	40	80
Кількість консультацій на одного одержувача	4	4
Обсяг індивідуальних консультацій	160	320
Середня чисельність групи	-	8
Кількість груп	-	10
Кількість групових консультацій на одну групу	-	9
Обсяг групових консультацій	-	90

Методичні рекомендації розрахунку вартості соціальних послуг (затверджені Наказом Мінсоцполітики від 07.12.2015 № 1186) містять алгоритм розрахунку вартості соціальної послуги. Методичними рекомендаціями регулюється механізм визначення вартості соціальних послуг, які пропонуються суб'єктами, що надають такі послуги.

Розрахунки вартості соціальних послуг згідно з цими Методичними рекомендаціями доцільно застосовувати при соціальному замовленні соціальних послуг, зокрема при визначенні умов конкурсів та оцінюванні конкурсних пропозицій суб'єктів, що надають соціальні послуги, оплаті наданих соціальних послуг.

Вартість соціальної послуги пропонується розраховувати відповідно до економічно обґрунтованих планових витрат, визначених на підставі державних і галузевих нормативів витрат ресурсів, калькуляції вартості соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів, з урахуванням цін на матеріальні ресурси та послуги за попередній період на основі розрахункових фінансових показників.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота студентів має на меті формування пізнавальної активності студентів, засвоєння ними основних умінь та навичок роботи з навчальними матеріалами, поглиблення та розширення вже набутих знань, підвищення рівня організованості студентів

тощо.

У процесі самостійної роботи студенти мають оволодіти вміннями та навичками:

- організації самостійної навчальної діяльності;
- самостійної роботи в бібліотеці з каталогами;
- праці з навчальною, навчально-методичною, науковою, науково-популярною літературою;

- конспектування літературних джерел;
- роботи з довідковою літературою;
- опрацювання статистичної інформації;
- написання рефератів з проблем курсу.

Питання для самостійної роботи з дисципліни «Консультування з питань соціального забезпечення»:

1. Поняття “клієнта” в соціальному консультуванні.
2. Потенційні клієнти соціального консультування.
3. Процес подолання складних життєвих обставин.
4. Орієнтація на потреби клієнта.
5. Соціальне виключення клієнтів.
6. Сім’я – як клієнт соціального консультування.
7. Особливості підходів щодо розв’язання проблем людей похилого віку.
8. Молодь та діти – як клієнти консультування.
9. Характеристика підходів до особистості клієнта у соціальній роботі.
10. Місце консультування у професійній діяльності соціального робітника.
11. Сутність і основні характеристики консультування.
12. Визначення терміну “соціальне консультування”.
13. Складові соціального консультативного процесу.
14. Соціоекономічні фактори виникнення проблем.
15. Соціальна адаптація клієнта.
16. Вплив соціальної адаптації на соціалізацію клієнта.
17. Роль соціального консультування у регулюванні адаптивних процесів.
18. Типологія клієнтів, які звертаються за консультативною допомогою.
19. Культурні та етнічні детермінанти процесу консультування.
20. Принципи дотримання інтересів клієнта.
21. Соціологічно-орієнтовані теорії надання консультативної допомоги.
22. Психологічні теорії надання консультативної допомоги.
23. Комплексні теорії надання консультативної допомоги.
24. Особливості професійного спілкування у соціальному консультуванні.
25. Комунікативний потенціал консультанта.
26. Зміст, мета, засоби, функції професійного спілкування.
27. Значення невербального спілкування у соціальному консультуванні.
28. Бар’єри спілкування в процесі консультування.
29. Сутність і особливості взаємодії консультанта і клієнта.
30. Види взаємодії консультанта і клієнта.
31. Експертна оцінка проблеми клієнта.
32. Встановлення контакту. Техніка міжособистої ефективної взаємодії.
33. Емпатія до клієнта, її рівні і види.
34. Моделі комунікації з клієнтом.
35. Стратегія взаємодії з клієнтом у консультуванні.
36. Принципи міжособової взаємодії консультанта і клієнта.
37. Класифікація потреб і проблем клієнта.
38. Причини виникнення помилок при спілкуванні
39. Аспекти спілкування з клієнтами у соціальному консультуванні.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота, робота в групах, метод опитування, тестування, ситуативне моделювання, реферування, есе, підготовка і презентація проектів.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни “Консультавання з питань соціального забезпечення” використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне тестування;
- поточне опитування;
- модульне тестування та опитування;
- оцінювання результатів самостійної роботи студентів;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- наукова дискусія;
- інші види індивідуальних та групових завдань;
- екзамен.

10. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу та дозволу дирекції факультету

11. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) навчальної дисципліни “Консультавання з питань соціального забезпечення” визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Для екзамену:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	5%	15%	40%
<i>Поточне оцінювання</i>	<i>Поточне опитування</i>	<i>Тренінг</i>	<i>Самостійна робота</i>	<i>Екзамен</i>
Підсумкова оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих здобувачем на кожному занятті	Модульна робота по темах 1-10	Підсумкова оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час тренінгу	Підсумкова оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час виконання двох завдань самостійної роботи	Структура екзаменаційного білета: 1) два теоретичні питання по 25 балів за кожне – макс. 50 балів; 2) ситуаційне завдання – макс. 30; 3) 10 тестів по 2 бали за тест – макс. 20 балів. У сумі – 100 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-39	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

**ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ,
ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА**

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Технічне забезпечення: мультимедійний проєктор, ноутбук, проєкційний екран.	1-10
2.	Базове програмне забезпечення: ОС Windows. Стандартне програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office (Word, Excel, PowerPoint, Microsoft Visio). Телекомунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Viber тощо).	1-10
3.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності).	1-10
4.	Комунікаційне програмне забезпечення Zoom для проведення занять в режимі on-line (за необхідності).	1-10

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Волошин І. П. Гарантії захисту прав малозабезпечених громадян. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2019. № 3. С. 68-72.
2. Державні соціальні стандарти та гарантії 2022 рік. URL: <http://gutszn.kr-admin.gov.ua/2022/20221228/standart.pdf>.
3. Державний класифікатор соціальних стандартів і нормативів. URL: <http://www.uazakon.com>.
4. Європейська Соціальна Хартія. Європейський комітет з соціальних прав. Висновки 2020 рік. URL: <https://rm.coe.int/ecsr-conslusions-2020-ukraine-ukr-/1680a2dbed>
5. Закон України «Про соціальні послуги» від 17.01.2019 р. №2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>
6. Консультування в системі психосоціальної допомоги дітям і сім'ям, що опинились у складних життєвих обставинах внаслідок військових дій / авт. кол; заг. ред. В. Г. Панок, І. І. Ткачук. Київ: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2019. 144 с.
7. Кулина Г. Менеджмент як сучасний напрямок соціального управління / Сучасні детермінанти фіскальної політики : локальний та міжнародний вимір : зб. матеріалів IV Міжнар. наук.-практ. конф. (Тернопіль, 8-9 верес. 2021 р.) / редкол. : О. М. Десятнюк, А. Я. Кізима, О. І. Тулай [та ін.]. Тернопіль : ЗУНУ, 2021. С. 168-169.
8. Лібанова Е., Осауленко О., Черенко Л. Оцінка якості життя в Україні на основі суб'єктивних показників добробуту : монографія / Warsaw. RS Global Sp. z O.O., 2020. 361 с.
9. Мазуренок О. Р., Плекан У. М. соціальний аудит як інструмент оцінювання корпоративної соціальної відповідальності. Інноваційна економіка. 2019. № 3-4. С. 174-179.
10. Малиняк Б. Планування та використання коштів місцевих бюджетів на соціальні послуги: алгоритм для органів місцевого самоврядування та приватних надавачів соціальних послуг. К., 2020. 30 с.
11. Мацокін А. Соціальні послуги: алгоритм розвитку (надавачі, отримувачі та уповноважені). Місцеве самоврядування. Жовтень, 2021/№ 10 URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/ms/2021/october/issue-10/article-117457.html>
12. Насібова О. В. Фінансовий механізм соціального захисту як інструмент регулювання рівня життя населення. Інвестиції: практика та досвід. 2021. С. 73–85.
13. Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016–2020 роки. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/68/2016#n25>.
14. Про затвердження форми звітності № 2 (річна) «Звіт про надання державної допомоги сім'ям з дітьми» та Інструкції щодо її заповнення. Наказ Міністерства соціальної політики від 04.10.2022 № 272. URL: <https://законодавство.com/ukrajini-minsotspolitiki/nakaz-vid-04102022-272-pro-zatverdjennya-formi-2022-101223.html>
15. Посібник із визначення потреб населення об'єднаної територіальної громади у соціальних послугах. Практичні рекомендації Київ, 2019. 72 с.
16. Постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 р. № 449 «Про затвердження Порядку проведення моніторингу надання та оцінки якості соціальних послуг». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/449-2020-п#Text>.
17. Розвиток та забезпечення надання соціальних послуг на рівні громади: роз'яснення для керівників органів місцевого самоврядування відповідно до чинного законодавства (2020). URL: <https://pidgorodne.otg.dp.gov.ua/storage/app/sites/92/uploaded-files/yasnennya-dlya-kerivnikiv-organiv-mistsevogo-samovryaduvannya.pdf>.
18. Фонд соціального захисту інвалідів про подання звітів 10-ПОІ (2020). URL: <https://buhgalter.com.ua/news/zvitnist/fond-sotsialnogo-zahistu-invalidiv-pro-podannya-zvitiv-10-poi/>.
19. Хоружий М. Є., Гбур З. В. Соціальний захист державного службовця. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 13-14. С. 103-109.
20. 2019 Annual Report of the Social Protection Committee now available. URL: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=758&furtherNews=yes&newsId=9484>
21. Key Messages. SPACE – Social Protection in the COVID-19 Recovery:

Opportunities and Challenges (September 2020). URL: <https://reliefweb.int/report/world/space-social-protection-covid-19-recovery-opportunities-and-challenges-september-2020>

22. Nyasha Tirivayi; Dominic Richardson; Maja Gavrilovic; Valeria Groppo; Lusajo Kajula; Elsa Valli; Francesca Viola. A Rapid Review of Economic Policy and Social Protection Responses to Health and Economic Crises and Their Effects on Children (2020). URL: <https://www.unicef-irc.org/publications/1095-rapid-review-economic-policy-social-protection-responses-to-health-and-economic-crises.html>

23. Silvia Masiero. COVID-19: What does it mean for digital social protection? URL: <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/2053951720978995>

24. Social Protection and Jobs Responses to COVID-19: A Real-Time Review of Country Measures (May 14, 2021). The World Bank. URL: <https://www.worldbank.org/en/home>

25. Ugo Gentilini. Weekly Social Protection Links: 18 June 2021. URL: <https://socialprotection.org/discover/blog/authors/author/19594>.

26. Where Your Money Goes. The Irish Government's Expenditure. Data. Explore Expenditure by Year (2020). URL: <https://whereyourmoneygoes.gov.ie/en/2020/>